

EH Bildu talde politikoa
Grupo político EH Bildu

Ijentea, 1 - Tel. 943481027 - www.donostia.ehbildu.eus -
20003 Donostia

HIRIKO ZAINZA SEKTOREAREN INGURUKO KONTROL MOZIOA

Olaia Duarte Lopezek, EH BILDU udal taldeko zinegotziak, Udaltzaren Organo Araudiaren 98. artikulua oinarri, mozio hau aurkezten du Udaltzaren azter dadin. Mozioa otsailaren 14an Pertsonen Zerbitzuen Batzordean aztertutako interpelazioaren ondorioa da.

JUSTIFIKAZIOA

2021eko ekainean, hainbat eragile sozialek (ASADE elkarte, Elkartu, Mara-Mara elkarte, Bidez Bide, Gautena, Arrats, LAGAEL, Plazandreok, Haurralde, Donostiako Emakumeen Etxea eta Sos Arrazakeriako etxeko langileen kolektiboak) zaintzen eredu publiko baten alde lan egiteko eskaera egin zioten Udal Gobernuari, Zaintzaren Kontseilu Sektorial baten sorrera proposatuz.

Kontseilu horren helburua honako hau izango litzateke: zaintza behar etengabeak dituen gizarte honetan, hiri kontratu bat sinatzea, zaintza merkatuaren eta gizartearen arteko erantzukizun partekatuko gaitzat hartuta, baina baita etxe barruko gizon eta emakumeen artekotzat ere.

2021eko uztaileko batzordeetan Parte-hartzeko delegatua interpelatu genuen eragileek egindako eskaerari dagokionez, eta haren erantzuna izan zen eskaera Berdintasun Sailera bideratu zela eta Udal Gobernuak ez zuela iritzirik zaintzaren kontseilua sortzearen inguruan, erabakia Berdintasun zinegotziaren esku utziz. Aldiz, batzorde berean, Berdintasuneko delegatuak gai beraren inguruan galderak erantzun zituen eta adierazi zuen kontseiluaren eraketa bultzatzea ez zela departamentuaren ardura.

Udal Gobernuak gaiarekiko zuen utzikeria ikusita, 2021eko uztaileko eta iraileko udalbatzarretara, Zaintza Kontseilua eratzeko kontrol mozioa eta arau proposamena aurkeztu genituen; bi kasuetan, Udal Gobernuak osatzen duten bi taldeek aurkako bozka eman zuten. Eragileek egindako eskaeratik, zazpi hilabete pasatu ziren Udal Gobernuaren erantzunik jaso gabe eta, azkenean, udal talde honek eskatuta, gobernuak idatzizko ezezko erantzuna helarazi zien.

Aurten, martxoaren 8aren atarian, mugimendu feministak, Emakunde eta gizartearen parte handi batek ozen salatu dute zaintza eredu publiko baten beharra eta sektore honetan genero desberdintasunekin amaitzeko neurrien beharra.

Emakunde aurten aurkeztutako azkeneko zaintza ikerketan argazki hau baieztatu du¹: *enplegua duten euskal emakumeek gizonen baino askoz ere denbora gehiago eskaintzen diote adingabeak nahiz mendekoak zaintzeari. Etxetik kanpo lan egiten duten emakumeek 5,1 ordu ematen dituzte*

1 <https://www.emakunde.euskadi.eus/gizoneus/-/gizonduz-covid19/>

EH Bildu talde politikoa Grupo político EH Bildu

Ijentea, 1 - Tel. 943481027 - www.donostia.ehbildu.eus -
20003 Donostia

egunean 15 urtetik beherako seme-alabak zaintzen; gizonek, aldiz, 3,3 ordu. Gizonek seme-alabak zaintzeko eszedentzien % 7,4 hartzen dituzte, eta mendekoak zaintzeko eszedentzien % 17,9. Horrenbestez, zaintza-lanak gizonen erantzukizunik eza dela-eta, emakume askorentzat oztopo bihurtzen dira profesionalki garatzeko, eremu publikoan parte hartzeko, aisialdiaz gozatzeko eta osasun ona edukitzeko orduan, eta, ondorioz, besteak beste, emakumeen laneko eskubideak eta gizarte-babeseko eskubideak murrizten dira.

Era berean, zaintza formalaren alorrean ere gabeziak nabariak dira. Gogora dezagun egun adinekoen egoitzetako langileek 260 egun baino gehiago daramatzatela greban, haien lan baldintzak hobetzeko, eta elkarteek etengabe salatzen dute etxeko langileen egoera zaurgarria, batez ere, pandemiaren testuinguruan. Hau da, nahiz eta zaintza formala izan, egoerak prekariora izaten jarraitzen du eta zaintzan lan egiten duten profesionalen % 90 emakumezkoak dira berriro ere.

Gure taldeak behin eta berriro aurkeztu ditu zaintza eredu publiko eta duin baten aldeko proposamenak; esate baterako, hirian lan egiten duten 2.500 inguruko etxeko langileen baldintzak hobetzeko kontrol mozioak edo etxez etzeko laguntzako 400 profesionalen lan-baldintzak hobetzeko neurriak. Gehienetan, Udal Gobernuako bi taldeen ezetza izan dugu aurrean.

Era berean, Udaleko Zainketen Talde Motorrak honako hau eskatu die EAEko erakundeetako gobernuei (Donostiako Udala barne):

- Berdintasun erreala eta eraginkorra eta emakumezkoek herritar gisa ditugun eskubideak bermatzea.
- Istanbulgo Hitzarmenari dagokionez (Europako Kontseiluaren hitzarmena, emakumeen aurkako indarkeriari eta etxeko indarkeriari aurrea hartu eta haren kontra borrokatzeari buruzkoa), behar diren arau-aldaketak egitea.
- Etxeko langileen Araubide Berezia indargabetzea, eta behar diren neurri guztiak behingoz ezartzea, zainketak modu duinean egin daitezen, bai jasotzen dituztenentzat, bai egiten dituztenentzat.
- Zainketen sektorean ordaindu gabeko lanak amaitzea, emakumeek egin dituzten etxeko lan aitortu eta gutxietsiak ikusezin bihurtzen jarraitzeko bakarrik balio baitute.

Berdintasun delegatuak otsaileko batzordeetan adierazi digu bat egiten duela eskaera hauekin baina, praktikan, ez dugu ikusten lan eta konpromiso hauek bultzatzeko eta zaintza sektorearekin konpartitzeko espaziorik Udalean.

EH Bildu talde politikoa
Grupo político EH Bildu

Ijentea, 1 - Tel. 943481027 - www.donostia.ehbildu.eus -
20003 Donostia

Aitzitik, badira Gipuzkoan zaintza ereduari buruzko prozesuak martxan jarri dituzten udalak oso ondorio positiboekin; zaintzaile profesionalak (zentroetan zein etxe partikularretan lan egiten dutenak), familiako zaintzaileak, zaintza lanak egiten dituzten enpresak, komunitatearen ordezkariak, zaintza zerbitzuetako erabiltzeak, talde feministak eta erakundeetako ordezkariak (udal ordezkari tekniko zein politikoak, Gipuzkoako Foru Aldundiko ordezkariak eta Matia Fundaziokoak) batu dituztenak.

Azaldutako egoera kontuan hartuta, behean sinatzen duen zinegotziak honako MOZIO hau aurkezten du:

KONTROL MOZIOA

1.- Udalbatzak hertsatuki eskatzen dio Udal Gobernuari hiriko zaintza sektorearen inguruko azterketa bat egin dezala Donostia Sustapenarekin batera, beste lan sektore batzuekin egiten duen bezala.

2.- Udalbatzak hertsatuki eskatzen dio Udal Gobernuari hiriko zaintza eredia hobetzeari buruzko prozesu bat egin dezala, sektorean inplikaturako eragile guztiekin eta Udaleko Zainketen Talde Motorrarekin.

Donostian, 2022ko martxoaren 17an

Olaia Duarte López

EH Bildu udal taldeko zinegotzia